

NÉPNEVELŐ

A KATHOLIKUS TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden vasárnap. — Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, egyes szám ára 30 fillér. — Szerkesztőség: Budapest, Szentkirályi-utca 28. szám. — Telefon: 52—31. — Kéziratokat nem küldünk vissza.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
EMBER KÁROLY
SEGÉDSZERKESZTŐ:
WOHLMUTH ERNŐ
KIADÓTULAJDONOS:
SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Megkapja e lapot minden katolikus népoktatási intézet egy példányban ingyen. Ily kérelmek az egyházmegyei főtanfelügyelőség útján intézendők a Szent-István-Társulat igazgatóságához, Budapest, Szentkirályi-utca 28.

Néhány szó a radikális tanítókhoz.

Előjáró beszéd a nem radikálisokhoz:

(Nemrégiben a «radikális pedagógusok» gyűlésének voltam «hivatalos» hallgatója. Egy úr ott áll az emelvényen és számos kipirult arc fordul feléje. Alélek kiül vonasaira és megdöbbentő realitással visszatükrözteti az egész tömeg hangulatát. Az emelvényen levő úr szinte táncot rop lelkesedésében és fületbántó erős hangon «beszél». Szinte szegyenkezve írom le, hogy az a bizonyos úr nem humoreszketek mondott el, sőt még csak nem is a fizetések javításáról és egyéb hasonlókról elmélkedett, — nem; a mi emberünk «tudományos» előadást tartott. A bevezetésből megtudtam, hogy a kiváló úr kulturális hátramaradottságunk okairól fog előadni, le fogja rajzolni a magyar társadalmi állapotokat és rá fog mutatni (igen, egyszerűen rámutat) azokra az okokra, amelyek a liberális fejlődést, hazánk jólétét és az igazi emberi érzelmek kifejlését megakadályozzák.

Átmeneti időket élünk, kedves olvasóim; az eszmékért pogány harc folyik belül és kívül, nem tagadom hát, hogy kíváncsian vártam a rámutatásra. Társadalmi állapotaink esetelése nem nagyon érdekelt, eleget hallottam a szociológus tanyákon, ahol külön «szaktudósok» fejtegetik az ilyesmit.

A megértés okából tudni kell, hogy a radikális nemzetség jobbara ojtott magyarok népe, amely új oltárokon szítja a szent tüzeket. A népjogokat írták zászaljukra és megtanultak mindent, ami hasznukra lehet — az utca szemében. Ezért az úr úgy beszélt, ahogyan a nép, a felséges radikális nép akarja és rámutatott, hogy kulturális elmaradottságunkat «a klerikális erőszak», «a feneketlen papzsák», «a latifundiumok», «a csuhások», «a fekete népbuítás» és főleg «azok az iskolák okozzák, amelyekben csak butaságra és haszontalanságokra nevelik az embereket». Még néhány szemét az utcai szociológia frázisdombjáról és közbevetődött a kérdés, *mi is az a klerikális iskola? S ez az a kérdés, melyre — táviratstílusban — megadjuk a feleletet.*

A keresztény iskola a kereszténység erkölcsi erejének és egészséges világszemléletének kincsesháza. Biztos támasza a trónnak és oltárnak és kisugárzásával megvédi a társadalmat a jel-szavakkal dobálódozó nevétséges utcai hadforradalmi rémtetteitől. A keresztény iskola szelleme fenntartja és élesíti az erényességet és a tiszta és becsületes életet, mert az emberiséget kiáltva figyelmezteti, hogy tetteinkért jó vagy rossz voltuk szerint számot kell adnunk. Megtanít bennünket arra, hogy az élet nem vak önkény, sem pedig az esetlegesség folyománya, hanem a teremtő Isten ajándéka, aki szabad akaratával ajándékozta meg halhatatlan lélekkel bíró teremtményeit.

Nekünk — a keresztény iskola híveinek és harcosainak — több okunk van a megújulás szükségességének hangsúlyozására, mint akárki másnak. Valójában csak nekünk van rá okunk és jogunk. Csak a keresztény iskola tudja a jelenkor zürzavaros szellemi és erkölcsi életét megújítani. Energiát és irányítást csak az adhat, aki bőségesen rendelkezik ezekkel az erővel; a kereszténység évezredekken keresztül élte a társadalmakat, megszelídítette a népeket, megszabozta a pogányság szenvedélyeit. Ha felütjük az elmúlt idők történetének könyveit, látjuk, hogy a kereszténység lépteinek nyomában fény fakadt a lelki vakoskodás világában, lassanként elhalt a vadon berkeiben a pogányság dala, teremni kezdett a föld és jött a kultúra és megszólaltak a harangok és búgtak az orgonák, amelyek új kulturát, a lelkeség kulturáját zúgták.

Rég elomlott Athén és Róma nagysága; az Észak vándora útmutatóval kezében keresi a görög, a sokat hangoztatott hellén kultúra gőcpontjainak romjait. Évszázadok jöttek, évezredek multak; világot rendítő harcok és eszmei forradalmak viharai száguldtak el és ma megint ott vagyunk a régi mély szónál: lélek. Akíméletlen destruktív tábor irtó hadjáratot indít a hagyományok, a család és a kereszténység erkölcsi felfogása ellen. Akármilyen ádázul agyarkodnak ellenünk, mégis van velünk halovány rokonnónásuk. Vannak köztük — igaz, hogy ritka

számmal — néhányan, akik szomjuhozva keresik a fényt és erőt, hogy a rideg materialisztikus világszemlélet nem adja meg nagy kérdéseikre a feleletet és sejtik, hogy van valami, ami telette áll a látható világ törvényeinek. De a nagy keresés közben nem neznek felfelé és elkerülik a lobogó fényt, a nagy világosságot, amely talán egykor, valamikor régen a most gyűlölt iskola padjaiban nekik is világított.

Ez a fény a mi életünk; a kereszténység megvilágítja nekünk a legnagy problémáit s mi eljünk szívünk teljes szeretetével a lelkiesség életét. S ez a végcélja a keresztény iskolának is; keresztény lelki kultúrát teremteni, hogy egészséges és fejlődésképes társadalmat alkossunk.

Az idők beteltek; egyházunk és nemzetünk elleni támadások végső türelmünket próbára tették már. És tudjuk, hogy minden erőnk megváltva nemcsak a védelemre, hanem a mindent átalakító cselekvésre is.

A vallás az iskolában.

Ember Károly beszéde a Kath. Népszövetség pécsi szervezete által rendezett és június 14-én tartott gyűlésen.

IV.

A hit óvja meg a tudóst a tudományban oly káros és atkos elbizakodottságtól! Akiben hit van, azt a tudóst a hit ereje tanítja meg arra, hogy a lelkiismerete, szíve, ontudata adja meg fáradásának a jutalmát. Ő akkor örül legjobban, amikor a tudományt, az igazságot ezrek és milliók közt mozdítja elő. Nem tartja tenyerét pénzért, hanem az a nagyobb bére, hányan merítenek az ő tudományosságából.

A hit óvja meg a tudóst az önteltségtől és elbizakodottságtól. Az a tudós abból az igazságból merít, amely azt tanítja, hogy a hit tudománya az első tudomány, ez teszi az ember lelkét azzá, ami igazi emberi tudás: a kötelességtudás és a felebaráti szeretet lelkévé, amire az Üdvözítő tanít. Az igazi tudós a tudományával nem él vissza, nem átkot hordoz, hanem áldást.

A hit értékesebb, mint a hit nélküli tudomány, amely merészsegeiben Istenre emeli kezét és azt hiszi magáról, hogy ő a földön járó Isten, pedig csak hitvány epigon és a képződése vétkes bukás az elért tudomány csekély magaslatáról. Hit nélkül könnyen megbotlik a tudós és az ő botlása atkosabb az emberiségre, mint az egyszerű emberé.

Ezen igazságok, azt hiszem, felfedik, hogy nincs mitől irtoznunk, ha a sötétség embereinek mondanak bennünket.

Azt is mondják, hogy papcselédék vagyunk. Mit jelent ez? Semmit. Szálló szó ez csupán, amelyet azért használnak, mert ők cselédai a saját szene-

délyeiknek, a gyűlöletnek. Látiák, hogyan győznek az egyházi férfiak a maguk tökéletes életével, amelyre felszentelve vannak; mint az Isten szolgálói lemondanak az élet örömeiről, amelyekkel mások dusan élnek, csak azért, hogy a nemzetért, családokért egy tökéletesebb emberi élet példaképét éljék át.

Ha én az emberi gyarlóságoktól eltekintve látom hitem erejét, hatását az egyesekre és a társadalomra, az egyházi személyekben látom a kultúra úttörőit ma is az emberevők között, akiket vad szenvedélyeik megfékezésével a civilizáció tényezőivé tesznek. Az egyházi férfiak voltak azok, akik a pogány magyar nemzetet a kereszt tövéhez vitték, akik ezer éven keresztül azon voltak, hogy a magyar nemzetet kivessék a keleti életből a nyugati kultúrához. És ma is az egyházi férfiak azok, akik az idealizmusnak élnek azáltal, hogy a kereszt fényét a szívekbe bevezetik. Én ezeket a férfiakat tisztelem és nem vagyok a cselédjük.

Cselédjei ők annak a kincsnek, aranynek, amit a rozsdá megmar. Cselédjei ők a gyűlöletnek, amit ők szeretetnek minősítenek, amely ember és ember között különbséget tesz. Cselédjei ők azoknak a szenvedélyeknek, amelyek nem az emberi méltóságot fejezik ki. Cselédjei annak a materializmusnak, anyagelvűségnek, amellyel fogva ők azt mondják, hogy az erősebb győzzön, szedjük össze mindent, ami örömet, élvezetet ad és csak magunkkal törődünk. Cselédjei ők különböző szenvedélyeknek, a vagyongyűjtésnek, a felfuvalkodott emberi törpeségnek, amely nem az égre tekint, hanem földönfutó, amely nem az eszmékért rajong, hanem alacsony földi célnéért.

Ezektől a cselédektől mentjük meg az országot. Legyünk bátrak, erősek! Adjuk meg a papoknak a tiszteletet, mert ha mi nem adjuk meg és mi nem hordjuk szívünkben mindig erősebben az egyháziak tiszteletét, akkor elleneink mindig jobban és jobban döngethetik azt az épületet, amelyet Egyháznak nevezünk. Az Egyház azonban sziklára van építve, azt meg nem dönthetik; tehetnek kárt benne itt Magyarországon, de az Egyház állni fog azért továbbra is.

Hogy az Egyház áldástozó jótékonyágát megőrizzük, hogy azt a sok jót, amit tőle eddig nyertünk, el ne veszítsük: ezért kell tömörülnünk. Azért kell szövetkeznünk, hogy tiltakozunk minden olyan törekvés ellen, amely hitünk erejét gyengíteni akarja, amely bele akar markolni a gyermekifjúság szívébe és ki akarja tépni onnan a vallás szellemét.

Panaszkodunk, hogy a nyomdabetétek a tudós, az író hamis, megvesztegetett gondolatait rögzítik meg az utókor számára. Elmondom azt is, hogy ez a panasz honnan származik. Onnan származik, mert a nagyközönségben kevés a tudomány iránt való érzés. Kezembe veszem a lapot és azt látom, hogy abban nem a magasztos, a szép, a nagyszerű van feldolgozva, sőt nem látom bennük a nemzeti géniusznak leghalványabb színeit sem. De benne van minden, ami a szenvedélyeket felkorbácsolhatja, a kép-

Már megjelent a **Kath. iskolák 1914/15. évi tankönyvjegyzéke**
 s **Kartársainknak** **Szent-István-Társulat.**
 Kívánatra megküldi a

zelődést
 adunk é
 amely n
 manvos
 szolgálj
 szor a
 hogy ne
 sajtót, a

A hit
 készíti
 ésepeg
 eskland
 mielőtt
 méinek,
 és az él

Igy t
 pénzért,
 leirnak,
 és ezek
 művek r

Nemz
 huszadi
 nánk m
 ontudat
 lommal
 a szívne
 gadjunk
 embert

Panas
 ösztönöz
 nyájáért
 hogy es
 jobbiai
 esetéből
 bizalmu
 sult, sőt
 elő hit a
 minden

Miért
 elvét ak
 kásosztá
 nyíteni
 győződés
 tisztább

Ők va
 jövőt lá
 tenni. Ő
 élnek,
 ami az
 munkáss
 a saját
 hittant a

Nem i
 tanítaná
 magyar
 azt hagy
 totta im
 hagyja:

Em
 elem
 Kiadt

zelődést izgatja és én még pénzt adok értük. Pénzt adunk értük és panaszkodunk, de az a politikai lap, amely nem ezt teszi, az nem kell nekünk; az a tudományos könyv, amely a színigazságot, nemességet szolgálja, nem tetszik nekünk. Tény az, hogy sokszor a tudomány, az irodalom vastag tollal ír, de hogy ne írhasson, az tőlünk függ, pártoljuk az igazi sajtót, ahol a hit és a hazafiság vezeti az író tollát.

A hitoktatás ellen az irodalom is dolgozhat. Előkészíti a lelkeket és ha a márványlapra folyton csepeg az eső, ki fog vájni egy kis mélyedést. Fülcsiklandó, mezédes szavakkal mérget önt szívtünkbe, mielőtt észrevennők, átadjuk magunkat az ő eszémeink, törekvéseink, melyek torkon szorítanak és az életünket akarják megsemmisíteni.

Igy történik, hogy azok az írók, akik így írnak, pénzért, az igazság ellen írnak. Tudják, hogy amit leírnak, azok möhön megragadják az emberiséget és ezek prosperálnak, míg a másik fajtájú irodalmi művek raktáron hevernek éveket.

Nemzeti tudomány és irodalom nélkül nemcsak a huszadik, de még a korábbi századokban sem tudnánk megélni. Öntudatos sajtót, öntudatos népet, öntudatos ifjúságot, tiszta magyar nemzeti irodalommal lehet teremteni. Ilyen irodalommal kell a szívnek, a léleknek talaját gondozni. El ne fogadjunk olyan irodalmi termékeket, amelyek az embert megfertőztetik.

Panaszkodunk, hogy korunk hamis jelszavaktól ösztönözve veszi ajkára mindazt, amit az «egy mindnyájáért és mindnyájan egyért» elv alapján kell, hogy cselekedjünk. Nem bízunk államférfiaink legjobbjában. Bizalmatlanságunk a családokozás annyi esetéből fakad, hogy már-már önmagunk iránt való bizalmunk is fogytán van. Ilyen helyzetekben jogosult, sőt szükséges megvédeni a hitoktatást, mert az elő hit ami egyedüli vigaszunk és a jobb jövőbe vetett minden reménységünk.

Miért törnek a hitoktatás ellen? A szolidaritás elvét akarják ezáltal tökéletesebbé tenni? A munkásosztály, a polgárság sokféle terhén akarnak könnyíteni? A politikában akarnak szilárdabb meggyőződést teremteni, vagy egy jobb jövő reményeit tisztábbá tenni? Ebben nem annyira öntudatosak.

Ők vannak a sötétségben és egy el nem képzelt jövőt látnak maguk előtt. Nem tudják, mi fog történni. Ők, akik azt mondják, hogy a munkásokért élnek, a munkást akarják megfosztani hitétől, ami az egyedüli vigasza. Azt mondják neki: te munkásszülő, gyermeked hitoktatásáról ezután majd a saját magad pénzén kell gondoskodnod, mert a hittant az iskolában nem fogják majd tanítani.

Nem ismerem oly apát, anyát, aki gyermekét ne tanítaná meg imádkozni. Hisz a nagy protestáns magyar költő, Arany János is azt mondta, hogy csak azt hagyhatja örökségül gyermekére, hogy megtanította imádkozni és költeményének refrénjében meghagyja:

Kis kacsóid összetéve szépen,
Imádkozzál, édes gyermekem!

Mi azt akarjuk, hogy a munkás, amikor családjának dolgozik, ne lássa a tanítót az iskolában úgy, mint aki lerontja a gyermekben azt a hitet, amelyre ő, az apa, otthon tanította. Az a tanító is erre tanítsa a gyermeket az iskolában, mint a szülő: imádkozzál és dolgozzál! Az a munkás ugyancsak munkát, eredményt vár a tanítótól, hogy az azt tanítsa, hogy a munka áldását az Isten keze osztja.

Mikor az a munkás vasárnap nem megy korcsmába, azzal teszi értékesé a napot, hogy boldogan legelteti ünnepnap szemét a gyermekén szemmel tartja, hogyan fejlődik, erősödik hitben, tudományban az ő édes gyermeke. És akkor, amikor ezek ilyen nem látnak meg és mégis szemébe mernek nézni a munkásnak, ne lássam én őket gonosz lelkűeknek, rossz apáknak, nemzetünk sírásóinak? Tiltakoznunk kell ez ellen annak a nemzeti öntudatnak erejével, amely kidobja őket a katedréről, mint ahogyan ők kiakarták dobni a hitet, a keresztet!

Nem szabad a hitet kiküszöbölnünk az iskolából, mert ez fogja megoldani a munkáskérdést. A hit, a vallás fog odahatni, hogy olyan intézmények létesüljenek hazánkban a munkásság javára, aminőket külföldön találhatunk. A hit fog odavezetni, hogy a munkásgyermek egyforma jövedelmű jussanak a tudomány forrásához, egyformán nyitva álljanak előtte a művészetek csarnokai, ha a tehetség a munkás gyermekét művésszé teszi. (Folytatjuk.)

A nevelés tényezői.

Írta: *Krus Ferenc S. J.* innsbrucki egyetemi tanár.

A pedagógiai irodalom nagy része a nevelés jogáért harcot visel más személyekkel vagy testületekkel, amelyek szintén ezt a jogot követelik maguknak. Sokkal épületesebb volna, ha valamivel többet hallanánk a nevelés kötelességéről. Mindazonáltal meg kell állapítanunk, hogy mindinkább terjed a helyes nézet: az egyoldalú «nekem van igazam» viselkedés senkinek sem használ. Ehhez a véleményhez eljutni különben nem is nehéz. Tegyük fel például, hogy az állam volna mindenfajta nevelési és tanítási jognak kizárólagos birtokosa; gondoljunk csak ennek következményeire! A kiszámíthatlan pártváltkozás mellett mi történne a nevelésügygel a modern államban? Az a mindjobban terjedő nézet, hogy minden nevelési tényező közt a szülők vannak elsősorban a nevelésre természetileg kötelezve és feljogosítva, örvendetes visszafordulás a XVIII. és XIX. század végzetteljes tévutairól.

Sőt egy nem épen jelentéktelen áramlat már az egész iskolai szervezet gyökeres átalakításán dolgozik. E szerint családok alakuljanak át iskolaközsegekké, mert ők a nevelési jogok voltaképeni birtokosai. Nem szükséges ebben az irányban új extrém felé hajlani. Ez egyedüli helyes elv a következő: a család, az egyház, a község, az ország, az állam, sőt még a szabad szervezetek is, — mint erkölcsi, hitvallásbeli és egyéb kulturérdekek kép-

Ember Károly

elemi iskolai tankönyvei.

Kiadta a Szent-István-Társulat.

A magyar nyelv és fogalmazás kézikönyve.

A II. osztály számára, ára 20 fill.
A III. „ „ „ 28 „
A IV. „ „ „ 32 „
Az V—VI. o. „ „ 32 „

Kath. falusi iskolások olvasó- és tankönyve.

Egy kötetben, III—VI. osztályok számára, ára K 1—
Két kötetben, a III—IV. osztályok számára, ára K —80
Az V—VI. oszt. sz., ára „ 1—

viselői — hivatottak a nevelési együttműködésre. Jogaik kiterjedésére nézve az általok képviselt érdekek jelentősége az irányadó; ebből állapítható meg a különböző nevelési tényezők egymás közötti viszonya is. Ha csak egyiket is erőszakosan visszaszorítják, az nem hogy a hatalmasabbnak javára válna, hanem az egész nevelés munkáját károsítja.

Willmann egyenesen nagyszerű módon jellemezte a nevelés és a tanításügy és az emberi közösségek különböző formái közötti összefüggést. «Didaktik-jének alcíme: «Bildungslehre nach ihren Beziehungen zur Sozialforschung». A hasonló munkák közül egyetlen egy sem közelíti meg Willmann művét. Epen azért esodálatosnak látszik, ha Willmannt agyonhallgatni akarják, noha igen hasznos dolgokat szöktak tőle kölesönvenni.

A nevelési tényezőkről szóló számos újabb vizsgálódások fontosabb gyakorlati eredményeiként a következő törvényeket lehet felemlíteni.

1. Mindenekelőtt kövessünk el mindent, hogy a szülőkben azt az öntudatot erősítsük, hogy ők elsősorban és a legtovábbra kötelezett nevelők, akár önmaguk — vagy ha ez lehetetlen — helyettesük által gyakorolják jogaikat és kötelességeiket. Az elmúlt évtizedek egy bizonyos hanyatt-homlok rohanó iskolapolitikája sokat tett a szülők eme kötelességére vonatkozó öntudatnak gyöngítésére. Sok népfelvilágosításra lesz szükség, amíg a kárt ismét pótoljuk. Erre a kérdésre vonatkozó gazdag irodalom köréből legyen szabad legalább egy segéd-eszközt felemlíteni: ez az *Elternabend* című előadás-gyűjtemény, melyet a német katolikus népszövetség adott ki. (M. Gladbuch. I. Heft 208 S. M. 1.20).

2. A tanítók és hitoktatók kövessenek el mindent, hogy a jó egyetértést fentartsák és az ifjúság nevelésével tényleg együtt működjenek. Világos dolog, hogy a népiskola éveiben úgy a tanítóra, mint a hitoktatóra nézve egyforma az ifjúság nevelésének célja, jóllehet különbözők a feladatok és eszközök. Ezért az egyértelmű együttműködésnek nem szabad nehézségeket okoznia.

3. Igen kívánatos ideál volna, ha a különböző rendű tanítók és nevelők egymást jobban megértve munkálkodnának együtt. Mert a nevelés elvégre is nem pusztán egyéni valami és nem egyes osztályokra vagy karokra van bízva, hanem az emberi társadalomnak folyvást megújító folyamata, mely a társadalom egész organismusát foglalja magában. Ez épen manapság kézzelfogható, amikor az individualisan szétbomlasztó liberalizmus ad abszurdum vezette önmagát, olyan világos ez, hogy a liberális rendszer elleni küzdelem sokakat az extrem ellentétes irányba vetett, a szocializmus karjaiba, amely mindent megkülönböztethetetlen tömeggé akar összegyűjteni. Sem az egyik, sem a másik véglet nem használnékunk, hanem a barátságos összetartás. Szolidaritásnak nevezték el, amely a jogos egyéni érdekek lelkiismeretes megóvásával az egyének és rendek teljes jogát elismeri.

TÁRCA.

Haldokló istenségek. II.

(Augustus császár idejéből.) Irta: *Kérégyártó Ilona.*

Valóban az egész cirkusz lázasan figyelt. Végre mind közelebb-közelebb hangzott a zene. Először egy század császári testőr vonult be, dúsan aranyozott sisakokkal, magasra emelve kezükben a római birodalom aranyozott jelvényeit: a koszorúba foglalt, kiterjesztett szárnyú kerek arany lapokat a provinciák neveivel és a «Spor» feliratú táblákkal. Csengés és esörömpölés hangja töltötte be a nagy cirkuszt, mígnem a hatalmas «salve» — és «ave caesar!» kiáltások el nem fojtottak minden másnemű zajt.

Clivia zúgó füllel, kábultan, nézett a biboros függönyű diadalív felé, hol megjelent Augustus aranyrojtos gyaloghíntója, melybe a cirkusz bejárata előtt szállt át.

Hat szobortermetű, barna bőrű hindu rabszolga, fehér és arany ruhában, hozta vállán a sasokkal díszített gyaloghíntót, melynek gazdag pompájától szinte bántóan ütött el a caesar egyszínű, sötétlila tógája, melyből viaszhalványan emelkedett ki Augustus beesett, sovány arca.

Aki azt a viruló, délceg szöke ifjút látta, ki még Oktáviánus névvel győzte le csupán erélye és megvesztegetően rokonszenves egyénisége erejével legveszedelmesebb ellenfeleit, nem ismerte volna fel őt ebben az összetört, fakó arcú, kopasz férfiban, ki ma a világ leghatalmasabb uralkodója volt. Leírhatatlan pompa körülötte, de szívében végtelen gyász és szomorúság.

— Még mindig Marcellust gyászolja a császár — suttogták azok, akik megértették, hogy miért van a caesar ma is sötét tógában s miért fogadja oly közönyösen a minden oldalról feléje hangzó üdvözlásokat.

A lelkesedés lassankint halkult, hogy annál hevesebben törjön ki a következő gyaloghíntó láttára. Julia, Augustus egyetlen gyermeke jelent meg abban.

Apró, cseresznyepiros selyemköntösbe bújtatott szerecsenfiúk vitték vállukon a könnyű díszhintót, melyben a császári leány ült halványzöld selyem peplumában. Augustus selymes szöke haját és finom vonásait örökölte leánya is, de szemei határtalan könnyelműségről beszéltek, amint kacéran körülnézett és biborral pirosított, telt ajkai mögül folyton elővillantak fehér fogai. Nem mondta volna senkisémet róla, hogy harmadik férje és hogy őt gyermeke van.

A nép nagyrésze egetverő ujjongásban tört ki láttára. Elragadtatva bámulták remek, ezüsttel átszőtt ruháját, mely karneolba metszett cameákkal volt összekapcsolva; hajában rózsaszínű camponiai szegfűt viselt. A római nép rajongott a szépségért, de e korban azt már csak a külsőben kereste. Festői kép is volt az, midőn a búbajos augusta elhelyez

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT pártolótagsága

Évi tagdíj 2 korona,

melynek fejében a Társulat a következő illetményeket adja az 1914. esztendőre:

1. 1915. évi naptár. 2. Schöner Ferenc dr.: *Munkáctól Rodostóig*. II. Rákóczi Ferenc élete. Számos képpel. 3. Sziklay János dr.: *Lelkek váltása*. Elbeszélés, képekkel. 4. A nádi farkas. Irta: Váth. (Horváth János zalalaki tanító). Elbeszélés, képekkel. 5. Képek a nagy egyházatyák életéből. Irta: Vargha Dezső dr. Számos színes képpel. ○○○○○○○

kedett u
szép pa
díszes fe
játzó v
Saját
ezt a sz
rosszaló
fecsegő
Clivia
és nem
mosolyg
beszélte
szár éle
teletlens
közös ta
teljes ró
között r
között.

Priscia
— Ho
— Ne
ment a
dett s a
jenek. M
igen szí
Livia es
sietni, b

KAT

Csern
a kath.
jelét ac
kath. ta
jóindul
érdekei
velünk
Tanács
a vétel
kot. E
levélbe

«Örö
ványuk
ban kin
nyújtó

A leg
telendő
támog
céljaira
Mide
egyszáz
kívánon
teljesb
Bajcs

A ter

Irta: MA
Megjelen
Társulat
n
Tagsági

kedett udvarhölgyeivel a caesari páholyban. A sok szép patricius leány pompás öltözeteikben, virágdiszes fejcskéikkel, mint egy tude, pazar színekben játszó virágfüzér vette körül a császári nőt.

Sajátságos, hogy a caesar szeme mégsem kereste ezt a szép képet, sőt mintha tekintete hidegen és rosszalón fordult volna Julia folyton kacagó és fecsegő alakjára.

Clivia is elnyilott szemmel bámulta az augustát és nem tudta elhinni, hogy ez a gyönyörű, eleven, mosolygó asszony az, aki — mint a római pletyka beszélte — csak jobban megrövidíti Augustus császár életét. Rettenetes pazarlása, kacérsága, tiszteletlensége atyjával szemben általános megbotránkozás tárgya volt azok előtt a komoly, méltóságos rómaiak előtt, kik atyja házába jártak s akik között mulatnivágyó mostoha anyja annyira unatkozott.

Priscillina várakozásteljesen fordult férjéhez:

— Hol marad Livia császárnő, meg a gyermekek?

— Nem mondtam még? A császárnő Neapolisba ment a királyfiakkal. A kis Posthumus betegeskedett s a caesar igen rajta volt, hogy mielőbb menjenek. Most Julia helyettesíti az augustát, még pedig igen szívesen. Hiszen tudod, milyen jól van együtt Livia császárnő és ő! Nem igen fog gyermekei után sietni, bizonyos lehetsz!

(Folytatjuk.)

KATH. TANITÓK ÜDÜLŐHÁZA.

Csernoch János dr. bíboros hercegprimás és a kath. tanítók üdülőháza. Újabb fényes tanújelét adta Csernoch János dr. Ófőmagassága a kath. tanítóság iránt való szeretetének és ama jóindulatának, amellyel szíven viseli annak érdekeit. A mi örömünk az ő öröme is s velünk érez minden ügyünkben. A Tanügyi Tanács bejelentette az üdülőház megvételét s a vételár törlesztésére rendezett tárgysorsjátékot. E bejelentésre Ófőmagassága a következő levélben válaszolt:

„Örömmel értesültem élem terjesztett beadványukból, hogy a nemzetnevelő fontos munkában kimerült tanítóknak pihenést és gyógyulást nyújtó üdülőházat szereztek Balatonlelén.

A legközelebbi főpásztori körlevelemben tisztelendő papságom és híveim figyelmébe és támogatásába fogom ajánlani az üdülőház céljaira rendezendő tárgysorsjátékot.

Midőn a magam részéről ezennel 100, azaz egyszáz sorsjegyet jegyzek, főpásztori szívvel kívánom, hogy nemes vállalkozásukat a legteljesebb siker koronázza.

Bajcs, 1914. július hó 18.

Csernoch János s. k.,
bíbornok, hercegprimás.»

A természet élete

Írta: MAROSI ARNOLD dr.
Megjelenik a Szent-István-Társulat rendes tagilletményei sorában.
Tagsági díj évi 10 korona.

„A természet élete“ teljesen újszerű nyomon halad, amikor a természeti jelenségeket és lényeket nemcsak a tudós, hanem a szépíró nyelvvel vonzó leírásban ismerteti meg a nagyközönséggel. Schol sem fárasztó, untató, mindvégig érdekes és élvezetes marad: az is szívesen fogja olvasni, aki idegenkedéssel és érdeklődés nélkül szokott más tudományos munkát az első 10 oldal elolvasása után sutba dobni. Számítalan illusztrációja és csinos kiállítása oly értékessé teszi a könyvet, hogy a **Katholikus Szemle** és a **többi tagilletmény szinte ingyen jár a Szent-István-Társulat rendes tagjainak.**

SZEMLE.

A német Népszövetség szociálpedagógiai kurzusa. A *Volksverein für das katholische Deutschland* minden nyáron szociálpedagógiai kurzust rendez tanítók, lelkészek, egyesületi és szövetkezeti vezetők stb. részére. A kurzusokat rendszeresen a M. *Gladbach*-ban levő központban tartják meg. Az idei kurzus augusztus 30—szeptember 3-án lesz. A megjelent programon főleg azok a kérdések szerepelnek, amelyek égető problémái a mai nevelésnek. Jelentkezni augusztus 17-éig lehet a *Zentralstelle des Volksvereins für das katholische Deutschland, München Gladbach* címen, ahonnan egyúttal bővebb felvilágosítás is kapható.

Tanítóhiány Itáliában. Az olasz pedagógiai lapok arról panaszkodnak, hogy a tanítóhiány folyton emelkedik. Négyezred részét zárták be az idén és mintegy 4000 oklevél nélküli tanító tanít a művészetek hazájában. A szülők ugyanis visszatartják gyermekeiket a rosszul fizetett pályától. Vannak, akik azt mondják, hogy a tanítóhiány miatt a népműveltség dekadenciája már előre veti árnyékát, mert ahol nincs iskola, ott a kultúra alkonya mihamar leereszkedik.

Népnevelőkongresszus. AIV. népnevelő- és népoktatókongresszust szeptember 25—29-én fogják *Lipcsében* megtartani. A kongresszus fővédnöke *Frigyes Agost* szász király, elnöke *Brahm M.* tanár. Úgy hírlik, hogy a kongresszuson a magyar közoktatásiügyi kormány is képviselteti magát és több szakembert küld ki, mert a kongresszuson a népoktatás megoldására váró kérdéseinek egész tömegét fogják letárgyalni és a tanácskozásokban részt vesz valamennyi európai kulturállam képviselője. A magyar pedagógiai egyesületek legtöbbje szintén képviselteti magát.

IRODALOM. MŰVÉSZET.

Révai Nagy Lexikona tizenegyedik kötete, mely most jelent meg, *Jób* címszótól *Kontur* címszójig terjed. Ennek a kötetnek a tartalmát is a szerkesztésnek az a gondossága jellemzi, mely már a munka megindulásakor alapozta meg a közönség bizalmát e nagyszabású irodalmi vállalkozás iránt. Bizonyára nagy dolog az, ha egy lexikális mű feladata magaslatán áll, ami nem jelent kevesebbet, minthogy megfelel minden kérdésre, melyet az élet felvet, az ismeretek bármely területéről legyen is szó. S ezt Révai Nagy Lexikonáról megállapíthatjuk és minden újabb kötete megerősíti ezt a megállapítást, ez pedig a legnagyobb dicséret, mellyel a nagy mű tudós megalkotóinak adóznunk lehet. A tizenegyedik kötet 875 oldal szöveggel, 141 szöveggel, 45 melléklettel — ezek közt 1 szövegmelléklet, 7 színyomat, 2 művészeti reprodukció, 5 térkép és 4 városi tervrajz — jelent meg, szóban és képen gazdag tárházat nyújtva az ismereteknek. Révai

Tagjelentkezéseket elfogad bármikor a

SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

igazgatószága Budapest, VIII. kerület, Szentkirályi-u. 28. sz.

Nagy Lexikona egy-egy kötete vászonkötésben 18 K, félbörkötésben 20 koronaért a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében kapható.

A Boldogságos Szűz Mária ötvenkét csodáinak szombatja. Irta: Esterás Pál nádor-ispán.

Ebben a könyvecskeben a jámbor olvasó sok Mária-legendát fog találni.

Micsodák is azok a Mária-legendák?

Mindig vallásos tárgyú és színezetű, a jámborságnak sokszor meglepő jutalmát feltüntető elbeszélések, melyeknek az a fő célzatuk, hogy az olvasókban a boldogságos szent Szűz iránt való tiszteletet, bizodalmat és szeretetet fokozzák, közbenjárása hathatós voltában való hitet felkeltsék és segítségében való bizodalmat főleg buzgó tiszteletben erősítsék. Mindebből az következik, hogy a Mária-legendák főfeladata a boldogságos szűz Mária tiszteletének terjesztése és emelése. Tanulságos hatásuk, melyet az olvasóknak belőlük ki kell éreznök és levonniök, pedig az, hogy a szent Szűz kiváló tisztelője mindig biztosan remélheti, hogy szeretetét, hódolatát és ragaszkodását, valamint oszinte bizodalmat az Isten anyja megjutalmazza.

Ezek a Mária-legendák — az írók és gyűjtők feljegyzése szerint — abban az időben keletkeztek, mikor az élet körülményei és a korok szelleme szerint úgy egyes vidékeken, mint egyes jámbor személyekben szűz Mária tisztelete erősen virágzott és mások épülésére is szolgált, és amikor a szent Szűz követőinek ezen nagy tiszteletét, ragaszkodását közbenjárásával, szószólásával és segítségnyújtásával olyan meglepő módon jutalmazta, hogy ebből a tisztelők és nem tisztelők egyaránt sokat, igen sokat tanulhattak.

Közvetben — mint minden más történet — hagyományképen szájról-szájra szálltak és jártak ezek a vallásos és jámbor Mária-történetek, miközben természetesen sokszor mindjobbban és jobban kiszíneződtek magának a ténynek meghamisítása nélkül. Később és főképpen a tizenegyedik században egyes írók már meg is örökítették őket és különösen a költők szerették versekbe szedni egyrészt hívő lelkük és szerető szívök buzgalomból, másrészt meg a nepek ájtatosságának és szűz Mária iránt apolt tiszteletének növelésére.

Az emberek ezeket a történeteket megszerették. Azert egyes buzgó és szentéletű férfiak, mint toursi szent Gergely, Damiani szent Péter és sokan mások, kik az írás mesterességét is úzták a tanítás és szóoklás mellett, ezeket az eleintén szétszórtan megjelent csodatörténeteket összegyűjtötték, a másnonnan is ismert és szűz Mária-ról szóló elbeszélésekkel kibővítették és «Mária-legendák», «Mária csodatettei» (Miracula Beatae Mariae Virginis) címen könyvekbe szedték és terjesztették.

Az első ilyen gyűjtemény, mely most is megvan, a tizenegyedik századból való és tizenhét legendát tartalmaz. Hogy kiesoda ennek a gyűjteménynek a szerzője, azt nem tudjuk, amint hogy egyáltalában a legenda-írók és gyűjtők sohasem, vagy csak igen ritkán nevezték meg magukat és jegyezték fel nevüket. Legtöbbjének nevét csakis kortarsaik feljegyzéseiből ismerjük. Így Barbone Péter szerint a legtöbb Mária-legenda gyűjtője és feldolgozója Tarantasia Péter, a későbbi V. Ince pápa.

A tizenegyedik századból való ezen fentemlített gyűjtemény másokat is serkentett a közszájon forgó Mária-legendák feldolgozására és gyűjtésére és időről-időre számos más gyűjtemény látott napvilágot. Ezekben a tényleg megtörtént cselekményű elbeszélések hol

rövidebben, hol meg bővebben vannak leírva és tárgyak rendszerint ugyanaz, mint azt szerzőik a nép ajkáról ellesték.

Az európai múzeumok majdnem mindegyikében őrzik ezeknek a legendáknak a kéziratait. Így a párisi múzeumban magában 22 darab van.

A középkor, mint ismeretes, a lovagi intézmény kora. A lovagok szabályai mind idealisak, mind nemesek. A gyengéknek és elnyomottaknak védelme, a szűzeknek és nőknek felette kiváló tisztelete és védelme volt a lovagok főkötelessége. Ez utóbbi kötelességerzet a boldogságos szűz Mária kiváló tiszteletének kifolyása. A szent Szűz volt a cselekvés eszménye. Így lett a megörökítésnek, a szív és lélek érzényilvánulásának, a költészetnek is tárgya. A szelében forgó és terjedő Mária-legendák kész anyagot adtak a költőknek s innen van, hogy keves kivétellel minden népnél a költészet első terméke, hogy úgy mondjuk, első illatos áldozata a legendák.

Mint a tavasz első, fakadó rügyei, úgy vannak a versek korszorujában.

Tekintsük elsősorban Spanyolországot, a költészet e melegágyát.

Berseo Gonzales szerzetes már 1240-ben örökítette meg versekben ezeket a szép történeteket. Nyomában a költők egész sora foglalkozott velök és tiszteletükkel és szeretetükkel páros buzgalom átszállt a franciákra is, kiknek irodalma, de főleg költészete, dús gazdag a Mária-legendákban. Hogy csak egy példát említsünk, a Gautier di Coicintól származó Mária-legenda 30.000 verset foglal magában. Azonkívül van itt vagy 40 drámai átdolgozása a legendáknak, melyeket a tizenegyedik században nagy ünnepek alkalmával a nép épülésére és a szent Szűz tiszteletének terjesztésére, fokozására az egyházi férfiak előadattak.

Olaszországban és Németországban szintén ismeretesek a Mária-legendák. Ez országokban is igen elterjedtek. Angolország irodalma is bővelkedett bennük, de sajnos, alig maradt belőlük valami az utókorra. Oka ennek az a fanatizmus, mellyel az angol hitújítás elpusztítani igyekezett mindent, mi a gyűlölt katolikus Egyházra emlékeztetett.

Egyes könyvekben benne voltak a Mária-legendák. A hitújítók kitépték. Csak a könyvek megmaradt tartalomjegyzéke mutatja, hogy a kitéptett lapok az úgynevezett Mária-legendákat tartalmazták.

Leghíresebb volt a tizenegyedik században Skótságban készült gyűjtemény, mely szintén elveszett a vallási harcok küzdelmeivel járó pusztításokban. Pár lapot a kéziratból azonban megőrzött számunkra az isteni Gondviselés. Talán csak azert, hogy lássuk, szűz Mária tisztelete mily nagy elterjedésnek örvendett. Mert a kéziratmaradványnak, melyet a cambridgei egyetem könyvtárában őrznek, előszava szerint ennek a gyűjteménynek tartalma 66 Mária-legenda és a szent Szűz életrajza volt.

Az irodalomtörténet kalauzólása és útmutatása mellett vessünk egy röpke pillantást az északi földek népeire. Minden zuzmara, hideg, hó- és jégmező dacára azt látjuk, hogy ezen földek népeinek szíve is meleg, sőt izzó a Szűz iránt való tisztelettől és szeretettől. Az örökös fagy hónapban is virágzott a hála és fokozott bizalom a szűz Anya iránt.

Itt is tudtak tényeket a boldogságos szent Szűz hathatós közbenjárásáról és azokat be is vették megörökítés céljából azon jámbor Mária-történetek közé, melyek a szájhagyomány folytán ide is eljutottak. A koppenhágai

Két nélkülözhetetlen könyve a katolikus iskola igazgatóinak, tanítóinak! Kaphatók a Szent-István-Társulattól.

„A katolikus népiskolák új rendszabályainak könyve”. Ára tűzve 4 korona, kötve 5 korona. — Hozzá betűrendes tárgymutató 50 fillér. ○○○○○○○

ÚTMUTATÓ

a hitfelekezeti és községi tanítók ellátásáról intézkedő 1913. évi XVI. törvény-cikk alkalmazásához, vonatkozással az 1907. évi XXVII. törvénycikk érvényben maradt intézkedéseire. Ára 2 korona.

Példákkal és magyarázatokkal ellátták Ember Károly és Wohlmuth Ernő. ○○○

Hát mi mit tartunk róluk?

Azt, hogy miután ezek a legendák azon emberek szavaival alapulnak, kikkel a dolog történt, vagy akik annak szemtanúi voltak, azokat emberi előadásnak, emberi hitelt érdemlő elbeszélésnek tartjuk. És miután ennek a hitnek fokát és szilárdságát mindig csakis az esemény forrása, vagyis a szereplő személyek és tanuk szavahihetősége és őszintesége szabja meg és továbbá, mivel azok véglegesen és határozottan nincsenek csodának nyilvánvalóvá, — itt csakis történeti hitről lehet szó. (V. ö. Kauten: Marienlegenden.)

Ezeket tartottuk szükségesnek közölni most a Mária-legendákról, midőn Esterás nádorispan könyve: «A boldogságos szűz Maria ötvenket csodáinak szombatja» tizenhétoldali kiadásban az érdeklődő jámbor olvasók számára közreboesátott. A jámbor olvasót pedig arra kerjük, olvassa e könyvet azon tudattal, hogy a szent Szűz jósága, szeretete, irgalma, könyörületesége határtalan, hogy az ő segítségével és közbenjárása mellett meg a legnyomorultabb, a legbűnösebb, a legerköstelenebb ember is megjavul és üdvözl, ha meg van benne a valódi megtérés, a töredelem, bánat, őszinte bűnbevallás, — mit megszeresz az az isteni malaszt és szent kegyelem, melynek készközlője szűz Maria, a kegyelem anyja.

Aki a Mária-legendákat ebben a tükörben nézi és ebben a szellemben olvassa, abban ez a tudat csakhamar megerősödik és bizonyára olyan tisztelettel, szeretettel, bizalommal és gyermeki vonzalommal fog viseltetni a szent Szűz iránt, mint amilyen Mária-tisztelettel, szeretettel, bizalommal, és gyermeki vonzalommal voltak éltelve azok, akik, mint Esterás Pal nádorispan is, — ezeket a Mária-legendákat számunkra, hogy azokon buzduljunk, megírták és megőrizték.

Esterás nádorispan könyve a Rózsa Kálmán és neje könyvkiadó r. t.-nál (Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 30. sz.) jelent meg. Ára 90 fillér.

HIREK.

Új iskolák a hajdudorogi egyházmegyében. Miklósy István hajdudorogi püspök egyházmegyéjének tanügyi viszonyait alapos tanulmány tárgyává tette és megállapította, hogy új iskolának sürgős felállítására mulhatatlanul szükség van. Ehhez képest hosszabb tárgyalásokat folytatott a vallás- és közoktatásügyi miniszteriummal. A tárgyalások most értek véget és ezek alapján a püspök 24 új iskolát létesít az egyházmegye területén. Az új iskolák egy része a románlakta vidékeken nyílik meg, a másik része az egyházmegye olyan községeiben, ahol a hűvek nagyszáma miatt régen érzett hiányt kell pótolni. A debreceni görög katolikus iskolát is kibővítik.

Polgári isk. tanítónőképző. A ferencendi nővérek vezetése alatt álló nagyszabású polgári isk. tanítóképzőbe fölvetéért *f. év augusztus hó 15-éig* lehet folyamodni. Megkeresésre készséggel nyújt bővebb tájékoztatást az igazgatóság.

A hadköteles tanító illetményei. A hadköteles tanító illetményeiről az 1913. évi XV. és 1913. évi XVI. t.-c. intézkedik. Kimondja, hogy a *tényleges* szolgálatra bevonult tanítót fizetésének *nyolcszáz koronán felüli* része illeti meg. A szolgálat tartamára

a nem fizetés természetével bíró járandóságok beszüntetendők. Az állami iskoláknál a helyettesítés és a díjazás hivatalból történik, a felekezeti, községi és más iskoláknál a bevonult tanító helyettesét az *iskolajentartó* köteles fizetni. A *tényleges* szolgálatra bevonult tanító a szünetidőben is élvezi fizetésének nyolcszáz koronán felüli részét, akár van helyettese, akár nincs. A fegyvergyakorlatra bevonult tanítók teljes fizetésüket kapják.

Kivonat a rakamaz-nyiregyhazi espereskerületi róm. kath. tanítói kör 1914. évi május hó 14. napján Nyiregyházán tartott rendes közgyűlése jegyzőkönyvéből:

Tárgyaltattuk a vencesellői rk. tanítótestületnek az iskolák allamosítása és a hittannak az iskolából való kiküszöbölése ellen beadott indítványa.

A közgyűlés Fekete István nyiregyházi tanító pártoló hozzászólása után kimondja, hogy azon mozgalmat, mely az iskolák általános allamosítását és a hittannak az iskolából való kiküszöbölését és helyette a tanítók által előadott általános emberi erkölcsstan tanítását kívánja, elíteli: jogtalannak, törvénytelennek nyilvánítja és e törekvessel szolidaritást nem vállal, attól rokonszenvét megvonja. Ellenben a budapesti kath. szülők határozott állásfoglalását helyesli, ahhoz férfias határozottsággal csatlakozik és a hitoktatás intenzív tanítását kívánja, nehogy a hit iránt közömbös oktatással egyházunk ellenségei szaporodjanak. Ezen határozat az egri főegyházmegyei tanítóegyesületnek és a Kath. Tanítók Orsz. Bizottságának megküldendő. K. m. f. *Énekes* János, esperes, nyiregyházai plébános, elnök. *Jesko* Sándor, s. k. jegyző.

Egyházzenei tanfolyam Szegeden. A július hó 30-ától augusztus hó 8-ig Szegeden rendezendő egyházzenei tanfolyam iránt az érdeklődés az ország minden részéből nagyfokú. Eddig az esztergomi, kalocsai, csanádi, erdélyi, nyitrai, székesszevári és pécsi egyházmegyék kántorai lesznek képviselve. A tanfolyamot az Országos Magyar Cecília Egyesület felkérésére dr. *Horváth* Győző kalocsai segédpüspök ur nyitja meg és ugyan ő tartja a tanfolyam utolsó napján az ünnepélyes háladáó istentiszteletet. A tanfolyam részvételi költsége 40 korona, mely a helyi plébános előterjesztésére az egyházmegyei hatóságnak engedélyével az egyházpénztárból utaltatik ki a jelentkező kántoroknak. A tanfolyamra jelentkezéseket annak vezetője fogad el (*Járosy* Deszö, Temesvár, Szeminárium), ki az érdeklődőknek szívesen szolgál felvilágosítással.

Az udvarhelymegyei róm. kath. ált. Tanítóegyesület folyó évi június hó 27-en tartotta rendes közgyűlését *Pal* István apát, kanonok, ker. főesperes elnöke alatt. Nagyszabású elnöki megnyitó beszédje elején szól általánosságban a különféle korok forrongásáról, a forradalmak pusztító következményeiről s megállapítja, hogy nálunk a forradalmi elemet és szellemet ma leginkább a tanítószágban találjuk, a tanítószág egy része oly irányzatnak áll a szolgálatában, amely a mi szellemünkkel, világnézetünkkel homlokegyenest ellenkezik; ezzel szemben élénk színekkel és határozott vonásokkal vázolja a katolikus tanítói álláspontot, amelyet hűen ápolva, őrizve megtaláljuk helyünket a mi szentegyházunkban, mint engedelmes gyermeki boldogsággal nyugodjunk

**A Szent-István-Társulat
közismerten a legjobb,
legszebbek és legolcsóbbak!
Kimerítően tájékoztató árjegyzéket**

ORGONA-HARMONIUMAI
szívesen küld a Szent-István-Társulat.

meg annak édes anyai kebelén. Az éljenzéssel fogadott elnöki megnyitó után a közgyűlés Püspök Úr Ónagyméltóságának táviratilag fejezte ki hódolatát, majd az elnök lelkes szavakkal üdvözli a közgyűlésen megjelent Ugron János vármegyei főispán urat. Az általános tiszteletnek és népszerűségnek örvendő főispán válaszában megköszönve az üdvözlést, hangoztatja, hogy a szíve is ide hozta, mert hiszen a tanügy és annak munkásai össze vannak forrva az ő szívével, de el kellett jönnie arra a helyre, ahol az ezredéves mult hagyományain alapuló nemzeti kultúra ápolását munkálják, mert e munkából minden hivatalos főnyezőnek, minden becsületes magyar embernek ki kell vennie részét, mert csak a kulturának közös, vállvetett munkálásával tudjuk a hazánkat minden oldalról fenyegető veszélyeket elhárítani és annak további fennállását biztosítani. A közgyűlés lelkes éljenzéssel tüntetett vendége mellett. Ezután az elnök üdvözölte az Udvarhely vármegyei általános Tanítói Egylet részéről megjelent tagokat, kik közül Gyerkes Mihály székelyudvarhelyi állami igazgató-tanító és az általános Egylet elnöke köszönte meg az üdvözlést s egyben felhívta a kártársakat arra a nagy munkára, mely célul tűzte ki egy Székelyudvarhelyen állítandó tanítói tanuló-internátus létesítését.

Az elnök további előterjesztései során kegyeletes szavakkal emlékezik meg az egyesület nemrég elhunyt kiváló, derék tagjáról, Gal Mihály szombatfalvi kántortanítóról, emlékéit a közgyűlés jegyzőkönyvében megörökítette.

Ezután püspök úr ő nagyméltóságának magas leírata szerint megválasztotta az egyesület Szabó Antal székelyudvarhelyi kántortanító személyében státusgyűlési képviselőválasztó megbízottját, majd a főjegyzőnek a fiókkörök működéséről tett jelentésének elfogadása után Bálint Zoltán etédi kántortanítónak előadásában tiltakozott az Egyesület a budapesti radikális tanítóság s általában a vallásoktatás ellenségeinek azon merénylete ellen, mely az iskolákból a hittanítás kiküszöbölését célozza, elfogadja az Egyesület a czegléd-kecskeméti tanító-egyesületnek azon határozatát, hogy *felirattal fordul az Orsz. Kath. Tanügyi Tanácshoz, hogy a tiltakozásokat gyűjtse össze, foglalja memorandumba s juttassa a koronás király elé, hogy lássa a legfőbb kegyúr azt az aknamunkát, melyet a társadalom erkölcsi nihilistái folytatnak a haza és a trón ellen; végül követeli az Egyesület a vallásoktatás védelmére az autonómiának életbeléptetését.*

Ezután Bálint Károly korondi tanító tartott előadást az 1913. évi XVI. t.-c. sérelmeiről és a nyugdíjrevízióról, terjedelmes határozati javaslatát, mellyel az egységes tanítói fizetést és a tanítói nyugdíjtörvény mielőbbi revízióját sürgeti, az Egyesület elfogadta s azt az Orsz. Kath. Tanügyi Tanácshoz felterjeszteni határozta.

Indítványok során ugyancsak Bálint Károly korondi tanító javaslatára tiltakozik az Egyesület dr. Székfünek «A száműzött Rákóczy» című könyve és különösen azon tendenciája ellen, hogy a tudomány leple alatt a nemzet eszményét, a vallásos és hazafias nevelésnek e biztos hatású gyújtó példáját meggyalázzák. Sajnálattal veszi tudomásul a könyvnek a Magyar Tudományos Akadémia kiadásában történt megjelenését.

A pénztárvizsgáló bizottság és a könyvtárak jelentéseinek tudomásul vétele és az elnöknek a tanítóság szociális tevékenykedésére vonatkozó előterjesztései után a gyűlés véget ért.

A Kiskomárom és Nagykanizsai egyesített Róm. Kath. Tanítói Kör június 4-én Kiskomáromban tartotta évi rendes közgyűlését. Markovics Janos világi elnök

megnyitó beszédében általánosságban a tanítói gyűlésekről beszélt. Hozzászólások az Orsz. Kath. Tan. Tanács által kitűzött pontok közül a 2., 3., 6., 8. és 10.-hez. Következett Mattos Béla kollátszegi tanító fölolvasása az «Iskolaigazgatókról». Huszárk Győző fölolvasása: Az olvasókönyv a népiskolai nevelésben. Janikovics Gyula zalakarósi kántortanító «Testi fenyegetés a nevelésben» címmel tartott fölolvasást. Huszárk és Janikovics nagy gonddal elkészített fölolvasásért a gyűlés jegyzőkönyvi köszönetet mond. A közgyűlés a legnagyobb eréllyel foglal állást a szabadkőműves törekvésekkel szemben, melyek az iskolai hitoktatás kiszorítására vonatkoznak és ezek ellen a legnagyobb küzdelemre kész. A kör Gubicza Lajos veszprémi kártársat díszelnökévé választotta. Tisztaítás: Elnök: Draskovits Márton komárvárosi, jegyző: Tótmárton Imre zalabari, pénztáros: Buzásy László galamboki kántortanító.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETEI.

P. A. Beszerezzük a rendeletet. — K. F. Ha a pályázati hirdetésben kiírva nem volt az, hogy az utazás költségeit a fenntartó megtéríti, akkor valóban hiába kérelmez. — Sch. E. 1. Az újjévedéroról szóló törvény értelmében a tanító egyéves önkéntes, avagy tartalékba helyezik őt. A sorozás alkalmával beadja kérvényét a sorozóbizottság elnökéhez. A bevonuláskor egy évre 800 koronát saját javadalmazásából fizet a helyettes tanítónak. 2. A választásról szóló jegyzőkönyvi kivonat beterjesztésével kéri, hogy az állam tudomásul vegye a választást és egyben kéri az államsegélynek átutalását az újonnan választott tanító javára. — H. G. A Páduai szent Antalról nevezett zuglói kápolnaegyesület elnöksége az elmúlt évben 42 ebéd-vacsora ingyen-asztalt osztott ki, főleg tanítók gyermekeinek, kik jöviselettel és szorgalommal folytatták és folytatják főiskolai tanulmányaikat. A jöszívű budapesti vendéglősök továbbra is felajánlják a kedvezményt, készséggel biztosítom kiváló előmenetelű fiamnak a kedvezményt. A kérvény az egyesület elnökségének címezve: Budapest, VII., Angol-utca 29. sz. alá beküldendő augusztus hó végéig. — K. E. Forduljon személyesen a nagyváradi, a szamosújvári vagy az eperjesi g. k. püspöki irodához. Válaszolni fognak. — B. L. Igen, megadhatja a hitközség a 140 koronát mint személyi pótlékot. Ezzel az államsegélyhez való igényét nem veszti el. — N. E. Azt írja, hogy elődjének beleegyezésével a terménybeli járandóságokat és a természetben nyújtott földmunkát a fenntartó készpénz járandósággá változtatta át. Most azonban tetemesen nagyobb értéket képviselne úgy a terményjárandóság, mint a természetben nyújtott földmunka, emiatt szeretné a régi állapot visszaállítását. Az 1907. évi XXVII. t.-c. alapján történt az előd és a fenntartó között a megállapodás. A régi állapot visszaállítását nem követelheti. — Sch. F. Ha kérdésre megadható a válasz, készséggel megadjuk. — F. G. Még 1913. év okt. 2-án közzétett a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak 149.893. sz. rendelete, mely kimondja, hogy mindazok az iskolázékek, melyeknek iskolájában olyan tanítók működnek, akik folyó 1914. év okt. 1-ig a 21-ik szolgálati évüket betöltik, még június havában — az egyházmegyei főhatóság engedélyével — amit külön kell kérni a közigazgatási bizottság útján államsegélyért folyamodhatnak. A kérvényhez más melléklet nem szükséges, csak a főhatóság engedélye. Amely fenntartó a folyamodást elmulasztja, maga köteles a 200 kor. fizetési többletet fedezni. Tehát az 1913. évi törvény alapján az előlépéshez az igénye törvényes.

GYÓRFFY JÁNOS mintegy száz kötetnyi
elemi iskolai tankönyveit, segédkönyveit magában foglaló jegyzékét
=== ingyen küldi meg a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT. ===

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK

A nmélt püspöki kar határozata **köte-
lezőnek** nyilvánította a katolikus nép-
oktatási intézetek pályázatainak a «Nép-
nevelő»-ben való közzétételét.

KIADÓHIVATAL:

Szent-István-Társulat
Budapest,
VIII., Szentkirályi-utca 28. sz.

Pályázati hirdetések minden egyes szá-
vának egyszeri közlése 6 fillér. **Csakis**
azon pályázatok közöltetnek, melyek
nek díja előre lefizetett.

**A lapot kérjük gondosan megőrizni. Pótlásokat számonként 30 fillér ellenében teljesítünk.
Csakis azt a pályázatot közöljük, melyért a pénzt péntek délig megkapjuk.**

Esztergomi érseki megye.

Szomolányi (Pozsony vm.) róm. kath. kántortanítói
állásra pályázatot hirdetünk *aug 9-ig*. Tót nyelv ismerete
szükséges. *Iskolaszék.* 745 2—2

Érseklétre róm. kath. helyettes kántortanító kereste-
tik 1914/15. tanévre. Fizetése 800 kor. Határidő *aug. 10.*
Iskolaszék. u. p. Nagykeszi. 775 1—1

Jakabfalvára 1914/15. tanévre helyettes tanítót kere-
sek. Fizetése 800 kor., lakbér 200 kor., kertilletmény
20 kor. Pályázat *aug. 20.* Jekelfalu, u. p. Margitfalu.
Állomás helyben. Plébános. 783 1—1

Alsónyárasdi róm. kath. iskolához III. osztálytanítói
állásra pályázatot hirdetünk. 100 kor. fizetés, törvényes
államsegély, kertpótlék, egy butoros szoba, lakbérpótlék.
Kötelesség választói jegyzőkönyv szerint. Állás szept.
1-én elfoglalandó. Kármorokban jártas, nőtlen férfiak, —
katonai kötelezettségüknek eleget tettek előnyben, — folya-
modjanak *aug. 5-ig* róm. kath. iskolaszékhez Alsónyárasd
(posta helyben, Pozsony m.) 789 1—1

Egri érseki megye.

Pályázat a **jászapáti-i** róm. kath. elemi népiskolánál
2 férfi (új) tanítói állásra. Javadalmuk alapfizetés: 100
kor., 320 kor. lakbér, kertilletmény és törvényszerű ál-
lamsegély. Kötelességük: 1—1 osztály vezetése és az is-
kolaszék által kijelölt mellékfoglalkozást heti 2 órában
tanítani. Zene és kézügyesség előnyt nyújt. Személyes
megjelenés kívánatos. Pályázati határidő *aug. 16.* Az áll-
lás szept. 1-én elfoglalandó. Főgimnázium helyben.
Dr. Markovits Pál iskolaszéki elnök. 778 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

Póniki (Zólyom vm.) kincstári róm. kath. kántortani-
tói állás *szept. 1-vel* lemondás folytán üresedésbe jön,
arra pályázatot hirdeték. Jövedelme: erdőkincstártól, köz-
ségtől kántorival együtt 694 kor., államsegélyképen pe-
dig 1913. évi XVI. t.-c. 4. §-a alapján megállapított tan-
ítói fizetés. Két szobás lakás, konyha, kamra, udvar
mellékkelhelyiségekkel, kert. Javadalmazás 1913. évi XVI.
t.-c. 24. §-a szerint új értékelés alá esik. Kötelességei a
népoktatási Rendszabályok szerint. Tanítói oklevéllel, ke-
resztlevéllel, működési s egyéb bizonyítvánnyal, 1 koro-
nás okmányhellyel felszerelt folyamodványokat pályá-
zók a besztercebányai m. kir. erdőigazgatóságra címezve
aug. 8-ig nyújtják be alulírothoz. *Sebestyén István*
esp.-pléb., tanfelügyelő. 785 1—1

A **garamhidvégi** róm. kath. új iskolánál tanítói állásra
pályázat hirdetettük. Fizetés 22 kor. bérértékű föld, 100 kor.
a hitközségtől, lakás és kert, a többi államsegély. Pályáza-
tok *aug. 8-ig* küldendők: Plébánia, Garamszentmiklós,
P. Garamnémetfalva. Az állás szept. 6-ig elfoglalandó.
764 1—1

Dobróváraljára (Zólyom m.) róm. kath. tanítóhelyet-
tes katonáskodás miatt kerestetik. Jelentkezhetnek *aug.*
10-ig okl. esetleg nyugdíjas tanítók (nők). Fizetés meg-
egyeződés szerint. Állás 1914. évi okt. 1-vel elfoglalandó
az 1915. máj. 20-ig Tót nyelv szükséges. Kérvények az
iskolaszékhez küldendők Dobronyára. 792 1—1

Erdélyi egyházmegye.

A **kézdizárazpataki** (u. p. Kézdizsentlélek) róm. kath.
kántortanítói állásra szóló hirdetésből tévedésünk folytán
a következő két pont kimaradt: 4. Misesalapítványokból
6-40 kor. 5. Stólaból mintegy 20 kor. Összesen 376-40
kor. stb... *Kiadóhivatal.* 736 1—1

Györi püspöki megye.

A **csikvándi** róm. kath. kántortanítói állásra pályázat
hirdettük. Javadalma: hitközségi pénztárból 120 kor.,
tandíjváltás 59 kor. államsegélyből, párgabona átlagér-
teke: 142-40 kor., párpénz: 23 kor., stóla 10 kor., 1420
□öl szántóföld. Összes értékelés 388-40 kor. Törvény-
szerinti összegig államsegély. Természetbeni lakás 2 szo-
bával, konyha, kamra, istálló, pajta, 276 □öl házikert,
ennek kiegészítésére pötlék címén 6-40 kor. Pályázni
szándékozók kérvényeiket főt. *Bors Pál* esp.-plébános
úrhoz címezve (Gyarmat, Győr m.) küldjék. Személyes
megjelenés előnyben részesül. Választás *aug. 2-án.* Nők
is pályázhatnak. 760 1—1

Szanyba (Sopron m.) katonáskodás miatt okt. 1-től
helyettes kerestetik. Fizetése iskolaévre 800 kor. és egy
butorozott szoba. Okmányok *aug. 8-ig* az iskolaszéki el-
nökséghez küldendők. 782 1—2

Kassai egyházmegye.

Imregi (Zemplén m.) róm. kath. kántortanítói állásra
pályázat hirdetettük. Törvényileg biztosított fizetés. La-
kás és iskola a minoriták rendházában van. Vasár- és
ünnepnap kivételével kántori teendői külön díjaztatnak.
Pályázati határidő *aug. 10.* *Szedlák Mátyás* lelkész. 772 1—1

A **monoki** róm. kath. iskolaszék halálozás által me-
güresedett tanítói állásra pályázatot hirdet. Lakása 2 szoba,
konyha, kamra és fatartó. Fizetése törvény szerinti. Állás
szept. 1-én foglalandó el. Pályázati kérvények *aug. 8-ig*
adandó be fenti iskolaszék címére. Választás *aug. 9-én.*
779 1—1

Nagyvárad latin szert. egyházmegye.

A **székelyhídi** (Bihar m.) róm. kath. iskolánál ujonnan
szervezett tanítói állásra pályázat hirdetettük. A tanító
javadalma az 1913. évi XVI. t.-cikkben a szolgálat ará-
nyában öt megillető fizetés, melyből a helyi javadalom
100 kor. és a törvényszerű lakáspénz kertilletménnyel

Berson

**Summárok
a legjobb**

320 kor. (VII. lakbérosziály), a többi államsegély. A tanító kötelességei: az iskolaszék által kijelölt osztály vagy osztályok vezetése és a kántortanító igazolt akadályoztatása esetén a kántori teendők ellátása, kötelessége továbbá vásár- és ünnepnapokon az iskolás gyermekeket rendben a templomba vezetni és ott reájuk felügyelni. A tanítói oklevéllel, keresztlevéllel, tiszti orvosi bizonyítvánnyal, illetőségi bizonyítvánnyal és a már működésben lévőknél a működési bizonyítványokkal is felszerelt kérvény az iskolaszékhez *aug. 3-ig* benyújtandó. Az állás szept. 1-én foglalandó el. 749 2—2

Nyitrai püspöki megye.

Egy első és két harmadik elemista gyermekem mellé szeptember elsején kezdődő tanévre szerény igényű házas okleveles tanítónőt keresek. Kezdő zongora, valamint kézimunka tanítása kívánatos. Évi fizetése 600 kor. és teljes ellátás. *Kovács István* bérlő, Zsolnaberkes, u. p. Zsolna. 720 2—2

Felsőhidas (Trencsén m.) állásra *aug. 2-ig* pályázat hirdettek. Fizetése és lakása törvényes. Választás *aug. 2-án*. Az állás szept. elsején elfoglalandó. Pályázatok Iskolaszék Egyházasnádas, u. p. Barossháza címre küldendők. 714 2—2

Nagyrona-podivori róm. kath. elemi népiskolánál tanítónői állásra pályázatot hirdettek. Javadalmazása: törvényileg megállapított fizetés államsegéllyel kiegészítve. Iskolafutási és szolgálatalány 110 kor., kétszobás lakás, konyha, kert. Tannyelv: tót. Tót nyelv bírása megkívánatik. Pályázati határidő *júl. 31-ig*. Folyamodványok *Koszech Ernő* iskolaszéki elnök címére Nagyrona, Trencsén m. küldendők. 711 2—2

A **nagybéllici** róm. kath. iskolánál *júl. 30-iki* határral pályázat hirdettek helyettes tanítói állásra. Fizetése 800 kor. és egy butorozott szoba. Tanév kezdete *okt. 1.* Pályázhatnak okl. tanítók, tanítónők, tanítójelöltek. Kérvények plébániahivatalra címzendők. 763 1—1

Rajeczi (Trencsén m.) róm. kath. népiskolánál egy tanítói állásra az iskolaszék pályázatot hirdet. Fizetés az 1913. XVI. t.-c. szerint, ebből a község 100 koronát fizet, a többi államsegély, 20 kor. kertilletmény és lakás, vagy lakásbér. A pályázatok *aug. 20-ig* nyújtandók be. Tanítónők is pályázhatnak. A megválasztott állását szept. 1-én tartozik elfoglalni. Tannyelv magyar, de a tót nyelv tudása előnyös. *Baross Károly* esp.-plébános, iskolaszéki elnök. 784 1—1

Pannonhalmi főapátság.

A **komáromfüssi** róm. kath. iskolánál második tanítói — tanítónői — állásra pályázat hirdettek. Pályázhatnak nótanítók, nőtlen férfitanítók. Fizetése a községtől 100 kor., a többi államsegély. 240 kor. lakáspénz. A kellőleg felszerelt folyamodványt *aug. 10-ig* kell beadni az iskolaszékhez. *Salg Brunó* iskolaszéki elnök. 786 1—2

Örvényes (Zala m.) fiókközség a Balaton mellett róm. kath. iskolaszéke kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalom: törvényszerinti lakáson és ezerszáztíz □öl kerten kívül természetben (másfél hold szántóföld, 661 □öl rét 24 m. rozs, 16 m³ kemény hasábfű) összesen 285-60 kor. érték, készpénzben 271-40 kor., a törvényes tanítói fizetés többi része államsegély. Tannyelv magyar, istentisztelet nyelve német. Kötelességek díjével szerint. A választás ideje *aug. 4.* délben. *Högyészi Amand,* isksz. elnök. 793 1—1

Pécsi egyházmegye.

A **pécsvárad** róm. kath. iskolaszék nevében pályázatot hirdettek *aug. 12-ig* osztálytanítónői állásra Pályázhatnak okl. tanítónők. Fizetése: 100 kor., egy szoba 60 kor. értékben és 180 kor. lakbér az egyházközségtől, a többi államsegélyből. Kötelességeit a díjével írja elő. Választás *aug. 16-án*. Állás a választás után azonnal elfoglalandó. Keresztlevéllel, oklevéllel, működési, illetőségi, magyar állampolgári, orvosi- és esetleg az 1907. évi XXVII. t.-c. 32. §-ában előírt eskütelről tanuskodó

bizonyítványokkal felszerelt kérvények a plébániahivatalnak küldendők. *Czernohorszky József,* plébános 766 1—1

A **vámuradalomi** (közel Simontornyához) róm. kath. osztatlan népiskolánál pályázat hirdettek. Fizetése a törvény szerint, azonban az összeg egy része természetbeniekkel kiegészítve. Lakás: két szoba, konyha, Csak férfitanító pályázhat, kívánatos a német nyelv tudása. Személyes megjelenés előnyben részesül. Pályázat határideje *aug. 15.* A megválasztott állását legkésőbb *aug. 27-én* köteles elfoglalni. Kérvények felszerelve uradalmi intézőséghez, Vám, u. p. Simontornya, Tolna m. küldendők. 780 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

A **peterdi** róm. kath. kántortanító védkötelezettségének tesz eleget, miért is ezzel felhívja az állást kereső tanítókat, tanítónőket, nyugdíjas tanítókat, vagy tanító jelölteket, hogy akik e helyettes tanítói állást 1914. okt. 1-től 1915. okt. 1-ig 800 kor. fizetésért elfogadni óhajtják, jelentkezzenek a peterdi róm. kath. iskolaszéknel, u. p. Rácpetre. 781 1—1

Szepesi püspöki megye.

A **hrustini** (Árva m.) róm. kath. iskolánál 1914/15. tanévre helyettes kántortanító kerestetik. Fizetés 800 kor., lakás, stóla. Folyamodványok *aug. 15-re Szmižsár Józsefhez* küldendők. 761 1—1

A **gombási** II. róm. kath. elemi iskolához folyó évi *aug. 15-ig* pályázat hirdettek férfitanítóra. Javadalmazás törvény szerint. Tót nyelv szükséges. Gombás, u. p. Fenyőháza (Liptó m.) *Brtkó Gyula* iskolaszéki elnök. 767 1—1

A **rókusi** (Szepes m.) róm. kath. kántortanítói állásra *aug. hó 12-ére* pályázat hirdettek. A pályázók kérvényüket tanítói és kántori oklevelük, keresztlevél és működési bizonyítvánnyal együtt *aug. hó 10-ig* a késmárki róm. kath. plébániahivatalhoz küldjék. A magyar, német és tót nyelvnek az ismerete szükséges. Az állomás jövedelme: Szabad lakás. Tanítói járandóság 224-22 kor., kántori járandóság 344-42 kor. A többi államsegély. 774 1—2

Szombathelyi egyházmegye

Lődös (Vas m.) róm. kath. iskolaszéke az ujonnan rendszeresített IV. tanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalmazás: törvényes fizetés államsegéllyel, új, modern lakás, 20 korona kertilletmény, 30 kor. papenz. Kötelességei díjlevelben. Csak okl. férfitanítók pályázhatnak. Tannyelv magyar, a lakosság német. Folyamodványokhoz illetőségi bizonyítvány okvetlen csatolandó. Pályázati határidő *aug. 10.* 730 2—2

Az ujonnan szervezett **csipkerek** (Vas m.) III. tanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalma az 1913. évi törvények szerint. Lakás helyett 240 kor. lakbér. Csak kántoriakban jártas férfi tanítók pályázhatnak. Pályázati határidő *aug. 3-ig.* Csehimindszent (Vas m.) Plébániahivatal. 731 2—2

Rábahidvégi (Vas m.) róm. kath. iskolaszék 1914. szept. 15-től 1915. máj. 15-ig helyettes tanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése 800 kor., egy butorozott szoba, fűtéssel és takarítással. Kötelessége díjlevel szerint. Pályázhatnak nőtlen férfi és nótanítók. Felszerelt folyamodványok *Frim Gyula* plébános helyettes címére küldendők. Választás *aug. 9-én.* 765 1—1

Az **örisztmártoni** róm. kath. kántortanítói állásra, a kántortanító katonai szolgálati idejére, pályázat hirdettek. Fizetése 1914. okt. 1-től 1915. okt. 1-ig 800 K. Kántori külön díjaztatik. A német nyelv tudása megkívánatik. A folyamodványok f. évi *aug. hó 15-ig* nyújtandók be az örisztmártoni plébániahivatalnál. Pósta: Felsőőr, Vas m. 762 1—1

A **vaskomjádi** róm. kath. iskolaszék a II. oszt-tanítói állásra pályázatot hirdet. Törvényszerinti lakás. Fizetés a hitközségtől 100 kor. a többi államsegély. A német nyelv tudása szükséges. Kötelességek a díjlevelben. A folyamodványhoz az illetőségi bizonyítvány is csatolandó

és aug. 20-ig az iskolaszéki elnökséghez küldendő Vas-komjátra. Az állást szept. 1-én kell elfoglalni. 787 1—2

Pinkakertesi róm. kath. iskolaszék a jövő tanévre katonáskodás miatt, férfi vagy nő helyettes tanítót keres. Fizetése 800 kor., természetbeni lakás. Határidő aug. 8. (U. p. Pinkaminszent. Vas vm.) *Iskolaszék.* 788 1—1

A **vasvörösvári** róm. kath. iskolánál az újonnan rendezesített III. osztálytanítói állásra aug. hó 5-iki határidővel pályázat hirdetik. Pályázhatnak férfiak és nők egyaránt. Nők, kik kézimunkát kötelesek tanítani, előnyben részesülnek. Fizetés a törvényes. Kérvények írt. *Vehofsi Gyula* isksz. elnök címére, Vasvörösvárra küldendők. 791 1—2

Váci egyházmegye.

A Népevelő 29-ik számában megjelent **galgahévi** pályázat határideje nem júl. 26, hanem aug. 1. *Iskolaszék.* 770 1—1

Mátrászöllösi róm. kath. iskolához kántortanítói pályázat hirdetik aug. 1-ére. Illetmények törvényszerintiek. *Iskolaszék.* 768 1—1

Veszprémi egyházmegye.

A **kisbárapáti-i** (Somogy m.) róm. kath. elemi iskolánál újonnan szervezett II. sorsz. osztálytanítói állásra pályázat hirdetik. Fizetése: a hitközségtől 100 kor., a többi államsegélyből. Egy butorozott szoba, előszoba és kamrából álló lakás, lakáses kertpótlék fejében: fűtés és szobatisztogatás. Kötelességei: a II—III. osztályosokat, valamint a gazd. ismétlősöket a teli hónapokban heti 2 órán át tanítani, a kántori teendőkben díjtalanul segédkezni s a «Gondviselés» tanítói nyugdíjintézet tagja lenni. Csak férfitanítók pályázhatnak. Kérvények aug. 2-ig a kisbárapáti-i plébániahivatalhoz küldendők. 732 2—2

Zsid (Zala m.) róm. kath. iskolaszék egy osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése: község pénztárából 600 kor. a többi 1913. XVI. t.-c. szerint államsegély, egy butorozott szoba, fűtés, takarítással és a közigazgatási bizottság által megállapítandó lakbérpótlék, továbbá 20 kor. kertválság. Teendője: egy osztályt vezetni, ismétlősöket tanítani. Megválasztott tartozik a «Gondviselés» segélyintézetbe beiratkozni. Választás aug. 2-án. *Iskolaszék.* 743 2—3

Németbarnag (Veszprém m.) fiókhitközségben lemondás folytán megüresedett róm. kath. kántortanítói állásra az iskolaszék pályázatot hirdet. Javadalmazás: két szoba, konyha, éléskamra, pince gazdasági épületekkel és 598 ööl kerttel. Kézpénzfizetés 204 kor. 24 hl. rozs lélekgabona 192 kor., tandíjkárpótlási államsegély 40 kor. 2²⁰⁰⁰/₁₆₀₀ hold szántóföld 33-06 kor., stólaívédelem 10 kor., 20 m. hasábfá házhoz szállítva 100 kor., kálvaria kaszálásjoga 10 kor., borpénz fejében 86 kor., összesen 675-06 kor., a többi megfelelő államsegély. Kötelesség díjlevelben. Tanításhely magyar, az isteni tisztelet alatt az ének német. Kántori próbával egybekötött választás aug. 17. d. e. 10 órákor. Személyes megjelenés szükséges, utazási költség nem térítetik meg. Pályázni óhajtó okleveles férfitanítók kellően felszerelt kérvényeiket aug. 15-ig küldjék a vöröstorói plébánia (U. p. Nagyvácszony) címére. 582 1—1

A **somogyberzencei** róm. kath. fiúiskolánál újonnan szervezet VII. sorszámú osztálytanítói állásra pályázat hirdetik. Fizetése: hitközségi pénztárból 100 korona, államsegély 1100 kor. Egy butorozott szoba fűtéssel és tisztogatással, 100 kor. lakbér, 20 kor. kertpótlék. Kötelessége a kijelölt osztályokat tanítani. Külön díjazás nélkül a gazdasági ismétlők oktatásában, a kántori teendőkben díjtalanul segédkezni, gyermekeket a templomba kísérni rájuk felügyelni, a «Gondviselés» egyházmegyei tanító nyugdíjintézetbe belépni. Katonai kötelezettségüknek eleget tett okleveles férfitanítók előnyben részesülnek. Kérvények aug. 2-áig az iskolaszékhez küldendők. Állás szept. 1-én elfoglalandó. *Dénes Lajos* igazgatótanító isksz. jegyző. 776 1—1

A **halimbai** róm. kath. kántorianitói állásra az iskolaszék pályázatot hirdet. A javadalmi jegyzőkönyvben részletezett törvényes fizetés áll: lakás, föld, gabona, fa

és párpénzből, a többi államsegély. Pályázhatnak kántorságban jártas okl. férfi és nő tanítók. Választás aug. 6-án d. e. 10 órákor. Személyes megjelenés előny. Kérvények a halimbai (Veszprém m. u. p. Padrag.) plébániához küldendők. 773 1—1

Nyugalmozott kántortanító *okt. 1-től* helyettes tanítói állást keres. Cím: *Kubányi*, Maglód, Pest m. 769 1—1

Értesítés! Azon tisztelt szülőknél, kik szerény anyagi eszközökkel rendelkeznek, de leánygyermeküket egészséges vidéken s a modern követelményeknek megfelelő intézetben óhajtják neveltetni, a «Szent keresztől» nevezett irg. nővérek» elemi és polgári iskolával kapcsolatos leánynevelő intézete Zsámbékon (Pest m.) ajánlható Tartásdíj 36 kor. havonta. Kívánatra prospektust küld az intézeti főnöknő. 790 1—4

Vidékiek figyelmébe!

Mindenféle ügyben 3 nap alatt értesítést küldök. Válaszbélyeg csatolandó.

SZÁNKÁSI JÁNOS nyug. áll. isk. igazgató
Bpest, VIII., Rákóczi-út 71. 574—2

Szöke I.

tanító ajánlja saját szüretelésű borait tanító társainak és jó bor kedvelőknek. 36, 40, 46, 50 fillér árban. Gyöngyös. 697—1

Tananyag

beosztási nyomtatvány heti beosztásra. Ált. óraterv, tankönyvjegyzék, órarend, jegyzeteknek alkalmas hely. Osztály közlése szükséges. 1-40 kor. beküldése esetén portomentesen küldi **Ruzsinszky** k. tanító Váchartyán. Osztatlan iskolák részére 75 fillér. 771—1

Lakások

a kath. tanítók balaton-
lellei Üdülőházában

állandóan kaphatók.
Mindennemű felvilágosítást kézzel nyújtaz

Orsz. Kath. Tanügyi
Tanács Üdülőházi
Bizottsága ●●●●●●●●

Bpest, VIII., Szentkirályi-u. 30.